

ASUMISTERVEYS

Asumisterveysliitto AsTe ry:n tiedotuslehti 2/2019

**Terveet tilat
2028 -ohjelma**

**Kreosootti
on todettu
terveyshaitaksi**

**Teemalomat
2020 nyt
haussa**

SISÄLTÖ

- 3 **Yhteistyö ja osaaminen painopisteitä Terveet tilat 2028 -ohjelmassa**
- 4 **Terveet tilat 2028 -ohjelman tärkein tavoite on muutos**
- 6 **Kreosootti on todettu syöpävaaralliseksi terveyshaitaksi**
- 8 **”Tärkeintä ei ole se mitä teet, vaan se mitä työ tekee sinulle”**
- 10 **Jo vanha kansa sen tiesi... In memoriam, Pentti Kaasinen**
- 11 **Teemalomat 2020**
Asukasillat: Unelmakoti vai homeloukku?
- 12 **Voimaa vertaistuesta**
Palveleva puhelin

Tuuli Juhola

Korjausavustuslaki

Ympäristöministeriö pyysi lausuntoja hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Ympäristövaliokunnan hyväksymällä lakimuutoksella halutaan edistää kosteus- ja mikrobivaurioiden ja sisäilmaongelmaisten asuinrakennusten kuntotutkimuksia ja rakennusten peruseräparannusten suunnittelua – joka on sinänsä hyvä asia. Lakiehdotus ei sisällä korjausavustusmäärärahaa, joka olisi palvellut asiakkaita, joilla on korjauskelvoton koti. On pelättävissä, että juuri heikommassa asemassa olevat jäävät myönnettävän tuen ulkopuolelle. AsTe ry:n mielestä korjausavustusmääräraha rakennuksen korjaamiseen olisi ollut heikoimmassa asemassa oleville merkityksellinen.

Kaikkia rakennuksia ei voida korjata, vaikka rakennus olisi teknisesti kunnossa. Sen sisäilmassa saattaa silti olla pahoja myrkyjä, joiden poistaminen on äärimmäisen vaikeaa tai rakennuksessa on niin vakava mummolan- eli tetraakloorianisolin haju, ettei sille ole enää juuri mitään tehtävissä. Aste ry:ssä on runsaasti asiakasperheitä, joita auttaisi pienikin korjausavustusprosentti tai lainan takaus, jonka turvin he voisivat korjata kotinsa.

Asuntokaupat, joissa on ollut puutteellinen kuntotarkastus, ovat vieneet monia perheitä vakaviin homeloukkuihin. Usein on niin, että vastuiden selvittämisen jälkeen ulosottoviranomainen on todennut talon myyjän varattomaksi. AsTe ry:lle kertyy vuosittain yli 5 000 yhteydenottoa asiakkailta, joilla on merkittäviä terveysoireita, joiden syntysyy on kosteus- ja homevaurio. Uutena terveyshaittojen aiheuttajiksi ovat tulleet erilaiset haitta-aineet, kemikaalit ja PAH-yhdisteet, kuten syöpää aiheuttava kreosootti.

Asumisterveysliitto Aste ry on yhtenä toimijana mukana ensivuoden alussa käynnistyvässä Valtioneuvoston hankkeessa, jossa hankitaan tietoa hallitusohjelmassa mainittuihin kysymyksiin sisäilmaongelmia kohtaavan tuen ja avun tarpeesta. Hankkeen yhtenä tavoitteena on selvittää yksityisten omistamien, ja vakituisena asuntonaan käyttämien, asuinrakennusten sisäilmaongelmien määrä, ongelmien laajuus ja keskeiset syyt. Selvityksen alainen asia on myös sisäilmaongelmien korjaamiseen liittyvät rahoitusvaikeudet. Merkityksellistä on myös selvittää minkälaisia eri

home- ja muita asumisterveysloukkutilanteita Suomessa esiintyy, ja mitkä ovat käytännön läheiset tukimuodot. Selvitettävänä ovat myös merkittävimmät asuntokauppaan liittyvät ongelmat sisäilmaongelmien yhteydessä sekä se, miten nykyainsäädäntö toimii asuntokauppaan liittyvissä sisäilmaongelmatilanteissa.

Hannele Rämö
toiminnanjohtaja, RTA

ASUMISTERVEYS

ASUMISTERVEYSLIITON
TIEDOTUSLEHTI 2/2019

ISSN 1796-640X (painettu)
ISSN 1796-6418 (verkkolehti)

Kansikuva: Hannele Rämö
Lehti on luettavissa myös osoitteessa
www.asumisterveys.fi

JULKAISIJA
Asumisterveysliitto AsTe ry
Kaivokatu 8, 2. krs, 18100 Heinola
Puh. (03) 877 540
Fax (03) 877 5450
info@asumisterveysliitto.fi

PÄÄTOIMITTAJA
Hannele Rämö
hannele.ramo@asumisterveysliitto.fi

TOIMITUS
Leena Johansson ja Asumisterveysliitto

SIVUNVALMISTUS
Päivi Kaikkonen
K-Systems Contacts Oy, Heinola

PAINO
Savion Kirjapaino Oy, Kerava 2019

Paperi
Edixion Offset

Sosiaali- ja terveysministeriö tukee Veikkauksen tuotoilla Asumisterveysliiton toimintaa.

Yhteistyö ja osaaminen

painopisteitä Terveet tilat 2028 -ohjelmassa ensi vuonna

Alueellisissa työpajoissa kootaan alkuvuoden aikana tietoa toimivista käytännöistä sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi.

Terveet tilat 2028 -ohjelma etenee seuraavaksi toimintamallien kehittämisellä.

Kymmenvuotisen ohjelmakauden aikana vakiinnutetaan kiinteistönhoitoon toimintatapa, jossa rakennusten kunto, sopivuus käyttötarkoitukseensa ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Aluehallintovirastojen kanssa järjestettäviin työpajoihin aiotaan kutsua alueittain kuntia ja muita sidosryhmiä, jotta olemassa olevaa ohjeis-

tusta ja tietoa voidaan koota yhteen ja jalostaa toimintamallin käyttöön.

– Avainasemassa ovat kunnista saatavat tiedot hyvistä ja toimivista käytännöistä, sanoo Terveet tilat 2028 -ohjelman hankejohtaja **Katja Outinen**.

Toimintamallin kehitystyö lähti käyntiin vilkkaalla keskustelulla ensimmäisissä alueellisissa työpajatilaisuuksissa Varkaudessa ja Turussa.

Kaikkiaan järjestetään yhdeksän vastaavaa tilaisuutta ei puolilla Suomessa kevään 2020 loppuun mennessä.

Osaaminen ja osaamistarpeet esiin

Vuoden 2020 aikana hankkeessa selvitetään myös muun muassa kiinteistö- ja rakennusalan ammattilais-

ten osaamista ja osaamistarpeita sekä oppilaitostilojen toiminnallisuutta ja käytettävyyttä.

– Hankkeessa panostetaan tulevan vuoden aikana myös rakentamisen kosteudenhallinnan ja strategisen kiinteistönhallinnan ohjaukseen ja neuvontaan, hankejohtaja Katja Outinen listaa.

Terveet tilat 2028 -ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta.

Valtaosa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävistä toimenpiteistä toteutetaan Kansallisella sisäilma ja terveys -ohjelmalla, jota koordinoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL. □

Aiheesta lisää sivuilla 4–5.

Terveet tilat 2028 *-ohjelman* tärkein tavoite on muutos

Hankejohtajana aloittanut Katja Outinen kannustaa kuntia vaihtamaan tietoja toimintatavoistaan.

Diplomi-insinööri **Katja Outinen** siirtyi ympäristöministeriöstä valtioneuvoston kansliaan Terveet tilat 2028 -ohjelman hankejohtajaksi.

Ympäristöministeriössä Outinen hoiti muun muassa rakennusten kosteustekniseen toimivuuteen liittyvää säädösvalmistelua. Hän toimi myös valtakunnallisten Kosteus- ja home-talkoiden vetäjänä sen viimeisenä vuonna 2015.

– Kiinnostukseni alaan on kasvanut töiden kautta. Työssäni ympäristöministeriössä olin mukana valmistelemassa tätä julkisten rakennusten sisäilmaongelmien ehkäisyyn liittyvää Terveet tilat 2028 -ohjelmaa, ja ohjelman käynnistyessä sen sihteeristöissä.

Nyt ohjelman uutena hankejohtajana Outinen toimii sihteeristön puheenjohtajana.

Ohjelmaan osallistuvien ministeriöiden asiantuntijoista koostuva sihteeristö toimii johtoryhmän tukena ohjelman toimeenpanon suunnittelussa.

Se valmistelee toimenpiteitä ja hankkeita, viestii ohjelmasta ja tekee yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Kiinnostus ongelmien ratkaisemiseen kasvaa

Hankejohtaja Katja Outisen mukaan

yhteinen tahto ja into panostaa sisäilmaongelmien ratkaisemiseen ovat selkeästi löytyneissä.

– Terveet tilat -toimintamallin alueellisiin työpajatilaisuuksiin on loppuvuoden aikana saatu mukavasti kunta-alan väkeä paikalle. Lisäksi kunnat ovat olleet valmiita kertoamaan toisilleen toimintatavoistaan. Myös keskustelu on ollut hyvin vilkasta aiheen ympärillä.

Outinen sanoo, että ohjelma ei tule poistamaan kaikkia sisäilmaongelmia, mutta sen tavoitteena on saada aikaan muutos, jossa sisäilmaongelmat havaitaan ja niihin reagoidaan entistä nopeammin.

■ ”Sosiaalisessa mediassa käy kiivas keskustelu ja väittely puolesta ja vastaan lähes kaikessa sisäilmaongelmiin liittyvässä.”

– Näin on mahdollista vähentää julkisten rakennusten sisäilmaongelmien määrää. Moniammatillisessa yhteistyössä ongelmien ratkaisuprosessit käynnistetään ripeästi ja tilat laitetaan kuntoon. Ihmisiä kuunnellaan ja heitä hoidetaan.

Vastakkainasettelusta päästävä eroon

Terveet tilat 2028 -ohjelman sihteeristön yhdeksi haasteeksi hankejohtaja Katja Outinen nimeää sisäilma-alalla vallitsevan vastakkainasettelun

ja jopa tahallisen väärinymmärryksen ilmapiirin.

– Henkilökohtaisesti itselläni on tuntemus, että esimerkiksi sosiaalisessa mediassa käy kiivas keskustelu ja väittely puolesta ja vastaan lähes kaikessa sisäilmaongelmiin liittyvässä. Tätä tuntuu olevan kaikilla aloilla.

Hankejohtaja Outinen korostaa eri toimijoiden luottamuksen vahvistamista ohjelmaa kohtaan.

– Kaikki tahot on saatava kulkemaan yhteisymmärryksessä kohti yhteistä tavoitetta. Sihteeristöillä on keskusteluyhteys eri toimijoihin, mutta hankkeen tuloksellinen toteuttaminen edellyttää niiden kaik-

kien apua, tukea ja mukanaoloa.

Myös omassa elämässään Katja Outinen sanoo kohdanneensa sisäilmaongelmia, mutta tuolloin lopputulos oli myönteinen.

– Opiskelu- ja työaikoina olen työskennellyt tiloissa, joissa on ollut epäilyksiä sisäilmaongelmista. Niihin kuitenkin puututtiin ripeästi ja oli mahdollisuus siirtyä työskentelemään muihin tiloihin. □

Kreosootti

on todettu syöpävaaralliseksi terveyshaitaksi

Korkein oikeus ei kuitenkaan pitänyt kiinteistön rakenteista löytynyttä kreosoottia perusteena purkaa kauppa.

Viime toukokuussa Korkein oikeus KKO päätti pitkän kiinteistökauppariidan ratkaisuun, jonka mukaan riidan kohteena olleen talon rakenteista löytynyt kreosootti ei ollut riittävä peruste purkaa asuntokauppa.

KKO:n mukaan se ei ollut edes syy hakea kauppaan hinnanalennusta.

Korkein oikeus nojautui päätöksessään Valviran lausuntoon, joka on Asumisterveysliiton käyttämien asiantuntijoiden mielestä virheellinen.

– Asumisterveysliitto on huolissaan KKO:n viimekeväisestä päätöksestä sekä Valviran asiassa antamasta lausunnosta, joka on ollut pitkälti päätöksen perusteluna. Päätös luo virheellisen pohjan vastaavanlaisiin kiinteistökauppariitoihin, joissa rakennuksesta on löytynyt terveydelle vaarallista kreosoottia, sanoo Asumisterveysliiton toiminnanjohtaja Hannele Rämö.

Kivihiilipiki ja kreosootti ovat eri aineita

Valviran lausunnossa sekä myös Valviran laatimassa asumisterveysasetuksen soveltamisohjeessa pidetään kivihiilipikeä ja kreosoottia samana aineena.

Asumisterveysliitto pyysi aiheesta asiantuntijalausunnon diplomi-in-

sinööri **Risto Aurolalta** ja filosofian maisteri **Juha Pyötsiältä**.

Lausunnon mukaan on kiistatonta, että kivihiilipiki ja kreosootti ovat eri aineita.

– Kreosootti on syöpävaaralliseksi luokiteltu aine. Sitä käytetään Suomessa edelleen teollisesti puun kyllästysaineena, muun muassa ratapölkkyjen ja sähkötolppien käsittelyyn. Terveydelle haitallisten rakennusmateriaalien, kuten kreosoottin käyttäminen talojen rakenteissa on ollut Suomessa vuosikymmeniä kiellettyä, lausunnonantajat toteavat.

Kivihiilipikeä ei luokitella syöpävaaralliseksi aineeksi

– Kivihiilipiki on kivihiilitervan tislauksjännös. Kreosootti puolestaan on kivihiilitervan tisle, siis seos, joka

koostuu sadoista yhdisteistä. Tälle ruskeamustalle, öljymäiselle aineelle on tyypillistä juuri tuo ratapölkyn haju, selventää Hannele Rämö.

Kreosoottin koostumuksissa on eroja, mutta seoksen pääkomponentteina on muun muassa EU:ssa syöpävaaralliseksi luokiteltuja naftaleeneja.

KKO:n päätöksen pohjana olleissa asiakirjoissa on myös virheellisesti rinnastettu kreosoottin ja naftaleenin haju toisiinsa.

Kreosootti on useiden eri aineiden seos, naftaliini yksittäinen yhdiste.

– Ne poikkeavat toisistaan juuri siksi, että aineiden koostumus on erilainen, samoin haju. Naftaleenin haju on tunnistettavissa muun muassa koiperhosten torjunnassa käytetyistä koipalloista, Hannele Rämö kuvaa.

On tärkeää tiedostaa, että kreosootti

KREOSOOTTIÖLJYÄ 5 L KREOSOTOLJA

Sisältää: Kreosoottioöljy 100 % Innehåller: Kreosotolja 100 %

Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa.
Kan ge cancer.

Säilytettävä lukitussa tilassa. Estettävä kaasun/höyryn/sumun leviäminen työpaikan ilmaan tai järjestettävä tehokas ilmanvaihto taikka käytettävä sopivaa hengityksen suojainta. Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja sopivia suojakäsineitä. Käyttäjää on suojattava kaikelta altistukselta mahdollisimman hyvin. Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista).

Förvaras i låst utrymme. Förhindra spridning av gas/ånga/dimma i luften på arbetsplatsen eller sörg för effektiv ventilation eller använd lämpligt andningskydd. Använd lämpliga skyddskläder och skyddshandskar. Användaren bör skyddas mot all exposition så väl som möjligt. Vid olycksfall eller illamående sök omedelbart läkarvård (visa upp denna etikett om möjligt).

Vain puutavaran kyllästystä varten. Käyttö muuhun tarkoitukseen ja vastoin ohjeita on kielletty. Endast för impregnering av virke. Användning till annat ändamål eller mot användningsinstruktionerna är förbjuden.

Tyhjä astia on hävitettävä turvallisesti.
Tomt kärli skalri oskadliggöras på säkert sätt.

Maahantuojat:
Importör:

tin ja naftaleenin haju sisäilmassa indikoi selvää altistumista syöpävaarallisille aineille.

– Altistumista näille hajuille on pidettävä terveydensuojelulain tarkoittamana haittana.

Kreosotilla käsitelty materiaali ei ”passivoidu”

Asiantuntijalausunnon antaneiden Risto Aurolan ja Juha Pyötsiän mukaan Valvira on myös sekoittanut kreosootin ja kivihiilipien ominaisuudet keskenään.

– Kreosootin pinnalle ei muodostu kaasuja läpäisemätöntä kerrosta. Rakenteiden kosteuden ja lämpötilan vaihtelut vaikuttavat kreosootista peräisin olevien haitallisten PAH-yhdisteiden vapautumiseen huoneilmaan.

Käytännössä kreosotilla käsitellystä materiaalista haihtuu haitta-aineita niin kauan kuin kreosootia on käsitellyssä pinnassa jäljellä.

■ ”Päätös luo virheellisen pohjan vastaavanlaisiin kiinteistökauppariitoihin.”

– Tämä voidaan todeta esimerkiksi kymmeniä vuosia vanhoista, kreosotilla käsitellyistä ratapölkkyistä ja lennätintolpista.

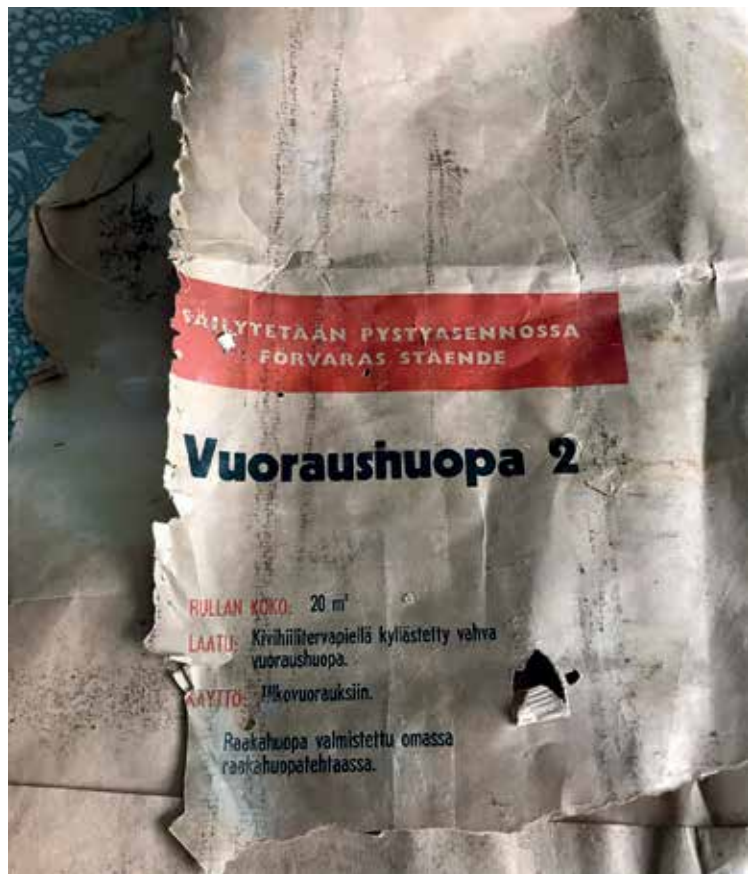
Asumisterveysliitto on selvittänyt asiaa kyselyllä Suomessa toimivilta kreosootia käyttävien kyllästämöjen asiantuntijoilta.

Vieras haju olisi pitänyt huomioida

Korkeimman oikeuden ratkaisun saaneessa kiinteistössä ei tehty sisäilmamittauksia, mutta kiinteistössä käyneet sertifioidut rakennusterveysasiantuntijat **Erkki Helimo** ja **Hannele Rämö** totesivat molemmat kiinteistössä voimakasta kreosootin hajua.

Asumisterveysliitolle asiantuntijalausunnon antaneet Risto Aurola ja Juha Pyötsiä moittivat Valviran lausuntoa myös siitä, että siinä ei asianmukaisesti huomioitu asunnossa tunnistettua kreosootista lähteisistä olevaa hajua.

– Terveydensuojelulain mukaan sisäilmassa esiintyvä vieras haju on terveyshaitta. Tämän asian arviointi on erityisen tärkeää silloin, kun hajun aiheuttaja on syöpävaarallinen aine, kuten kreosootti. □

”Tärkeintä ei ole se mitä teet, vaan se mitä työ tekee sinulle”

Teemalomalaisten omat arjen ongelmat jäivät taka-alalle käsillä tekemisen kautta.

■ ”Käsitöiden tekijällä ei ole koskaan tylsää.”

Kuvat: Tuuli Juhola

Otsikon lause on lainattu käsi- ja taideteollisuusopettaja **Tuuli Juholan** isän autotallista löytyvästä kyltistä.

Käsillä tekeminen ja työn valmistuminen koukuttavat parhaimmillaan niin, että ei enää halua lopettaa. Hyvän olon tunne lisääntyy ja mahdollisesti muuttuu pysyväksi olotilaksi.

– Teemalomien aikana yritetään tehdä asioita, joista olisi hyötyä myös myöhemmin kotiloissa. Minusta on erityisen antoisaa olla ohjaamassa kädentaitoja Asteen teemalomilla, koska oma taustani on samanlainen kuin monella leiriläisellä. Oman kokemuksen jakaminen on molemmin puolin kiintoisaa, Tuuli Juhola sanoo.

– Luulen, että keskellä täyttä kaosta eläessä on mukava kuulla, että tilanteesta voi palautua ihan normaaliin elämään ja vain muistella kokemusta jälkeensä elämän ”kamottavana” jaksena.

Turvarannekkeesta tuli suosikkituote

Viime kesän teemalomalle löytyi uusi aluevaltaus, kun leiriläiset punoivat rannekkeita paragord-narusta.

Kyseessä on vahva, yli 200 kilon vetolujuuden omaava, alunperin laskuvarjoista purettu naru. Rannekkeeseen sitä kuluu 2–6 metriä.

– Tämän tekniikan tekeminen tuntui erityisen tarkoituksenmukaiselta

juuri Asteen teemalomalle, onhan siinä tavallaan kysymys selviytymisestä ja oman perheen turvaamisesta, Tuuli Juhola pohtii.

Paragord-rannekkeen idea on paitasi olla ranteessa, myös erilaiset käyttötarkoitukset.

– Voit aina purkaa rannekkeesta hyvän pätkän vahvaa narua mitä erilaisimpiin tarkoituksiin. Voit sitoa narulla tavaroita tai ottaa vaikka koiran kiinni. Voit kiinnittää teltan tai laavun tai käyttää narua kengännauhoina.

Nauhojen tekeminen innosti sekä lapsia että aikuisia.

– Monet yltyivät punomaan useita rannekkeita ja avainnyörejä.

Innostus voi jatkua kotona

Tuuli Juhola toivoo, että osallistujat saivat lomakokemuksen mukana mallin, jota jatkamalla on mahdollista palautua normaaliin elämään ja harrastuksiin.

– Monellakin on asumiseen liittyvien ongelmien vuoksi vapaa-aika jäänyt vähiin ja stressin seurauksena harrastukset ovat jääneet. Pyrimme tekemään innostavia asioita, joita kotona jatkamalla on mahdollista myös tavata uusia ihmisiä ja saada mukavia elämyksiä käsillä tekemisen kautta.

– Olen aina sanonut, että käsitöiden tekijällä ei ole koskaan tylsää.

Pätkä narua kun on mukana matkalla, ei haittaa vaikka auto tai bussi jäisi vähän liikeneruuhkaan. Odotusajan voi käyttää hyödyksi, Tuuli Juhola vinkkaa.

– Toivomme leiriläisten löytävän jokainen itselleen sopivaa rentouttavaa tekemistä tai jopa pientä lisätuloa tekemisen kautta. Varsinkin nuorilla on usein mielessään bisness-ideoita, ja kaikilla meillä ainakin joulu- tai muita lahjaideoita. □

Ajatusten kielteisestä noidankehästä on mahdollista päästä pois

Käsillä tekeminen, taidekokemukset, liikunta tai muu mieluisa, voimaannuttava tekeminen katkaisee negatiiviset, ei-hyödylliset ajatukset.

Seurauksena on ajatusten järjestyminen ja perspektiivin saaminen omaan elämään, negatiivisuudesta pois oppiminen ja hyvänolon tunne.

– Hyvää oloa lisäävä toiminta auttaa kehittämään luovaa ajattelua, kuvaa laillistettu psykologi **Maria Laine**.

– Jäämme monesti liikaa kiinni ongelmiimme, jolloin ne pääsevät helposti ja salakavalasti täyttämään

mieleemme. Positiivisille ajatuksille ja asioille ei jää juurikaan tilaa. Vaikka ympärillämme edelleen on myös myönteisiä asioita, itseään ylläpitävä negatiivinen noidankehä vie niiltä huomion.

Ikävistä ajatuksista on mahdollista päästä irti jopa huomaamatta

■ **”Päätös, nyt en ajattele enää tätä asiaa, kantaa harvoin kovin pitkälle.”**

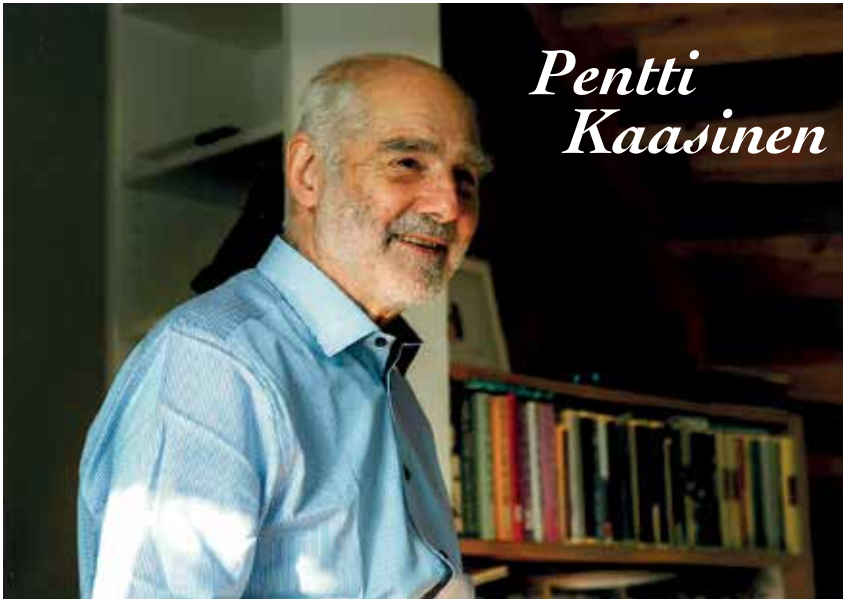
tekemällä jotain, mikä vaatii riittävästi keskittymistä.

– Päätös, että nyt en ajattele enää

tätä asiaa, kantaa harvoin kovin pitkälle. Sen sijaan mieluisten asioiden tekeminen vaikuttaa sekä tunteisiin että mielialaan, Maria Laine sanoo.

Katkoksia ja taukoja tarvitaan jatkossakin, oli asia, aihe tai tilanne mikä hyvänsä. On tärkeää saada välillä etäisyyttä ajatuksiin.

– On myös hyvä pitää mielessä, että vaikka ajatukset ovat vakuuttavia ja siitä syystä monasti uskomme niihin, ajatukset eivät välttämättä ole tosiasioita. Ne ovat mielensisäisiä tapahtumia, joilla on vahva kytkös tunteisiin, tilanteiden tulkintaan ja käyttäytymiseen.

*Pentti
Kaasinen*

Pentti Kaasinen menehtyi nopeasti edenneeseen vakavaan sairauteen kesäkuun helteillä 20.6.2019.

Huhtikuun 9. päivänä olin ympäristöministeriön tilaisuudessa, jossa käsiteltiin kosteudenhallintaohjetta. Huomioni kiinnittyi siihen, että osallistujien joukosta puuttui eräs asiantuntija ja pitkäaikainen hyvä ystäväni. Työtoveri, jonka kanssa olin siihen asti ollut lähestulkoon kaikissa vastaavissa tilaisuuksissa.

Huhtikuusen tilaisuuden jälkeen soitin Pentti Kaasiselle, jolloin hän kertoi vakavasta sairaudesta, josta hän oli itsekin tullut tietoiseksi muutamaa viikkoa aiemmin. Karkea uutinen oli se, että mitään ei ollut tehtävissä.

Pentti ei halunnut kertoa sai-

raudestaan vaan halusi keskustella kanssani ammattiin liittyvistä asioista, kuten olimme tehneet kaksi vuosikymmentä. Hän teki työtä kosteus- ja homevaurioiden ja kosteusmittausten parissa vuosikymmeniä. Viimeiset vuodet hän kirjoitti aiheesta kirjaa, jonka tehtävänä olisi ollut palvella koko rakennusalaan kokonaisvaltaisesti – tämä tehtävä jäi kesken. Itse tunnen tavattoman suurta surua, että hieno, hyvä ystävä ja upea ammattilainen on poissa.

Olin oppinut tuntemaan Pentin vuonna 1995 ympäristöministeriön kellarissa pidetyssä tilaisuudessa, jossa käsiteltiin rakentamisen laatua.

Pentti oli suuri persoona ja perheemme pyyteeton tukija. Erityisesti tulee mieleen Pentin huumorintaju,

joka oli ehtymätön. Vanhin poikamme oli ala-asteella ja hänen täytyi kerätä leirikoulua varten rahaa myymällä kukkalannoitetta. Pentti osti itselleen koko laatikollisen kananakkakaikoaen lahjoittaa tuotteen sukulaisilleen. Parin viikon kuluttua tuli kirjekuori, jonka päällä luki ”Yksityisyrittäjä” ja poikani nimi. Poikani oli hyvin otettu kirjekuoresta sisällöineen. Kirjekuori sisälsi kanankakasta saadut rahat leirikoulua varten.

Huumorilla höystäen Pentti kertoi paljon perheestään, sekä lapsistaan että tyttären lapsista. Perhe oli hänelle tavattoman tärkeä ja ensisijainen. Sain vuosien ajan nauttia kertomuksia perheen kesälomamatkoista Kukkarojärven loma-asunnolle. Loma-asunto oli vanha maalaistalo, jota oli hoidettu niin hyvin, että siellä ei ollut rakennusvaurioita.

Pentti Kaasisen ystäväpiiri koostui hyvin paljon myös rakennusalan vaikuttajista ja asiantuntijoista, joita hän arvosti suuresti.

Pentti Kaasinen oli Asumisterveysliitto AsTe ry:n toiminnan suuri tukija. Hän arvosti yhdistyksen työtä asumisterveyden hyväksi erittäin paljon.

Pentti Kaasisen muistotilaisuus oli juuri Pentin näköinen, tarkkaan harkittu ja lämmin.

Menetimme Pentti Kaasisessa hyvän ystävän ja rakennusalan vaikuttajan. Hänen kaltaistaan ei enää tule.

Hannele Rämö

Jo vanha kansa sen tiesi...

”Kosteuseristyksellä eristetään kaikki pinnat, joita myöten maakosteus voi tunkeutua rakennukseen.

Niinpä eristetään maanvastaiset perimannot, joista eristyksen tulee katkaista jatkua perusmuurin kautta sokkelin sisäpuolelle ja tämän päältä ulkoilmaan.

Sokkeli on aina eristettävä sekä päältä että takaa siihen liittyvästä ylärakenteesta.

Normien alaisiin eristysaineisiin on normaalmääräyksissä otettu luonnonasfaltit, maaöljybitumit, bitumiliuokset ja -maidokset, bitumimastiksi, eristysluovot ja bitumimatot.

Maaöljybitumi on maaöljyntislauksen tislajätettä. Eristystöissä käytettävät bi-

tumit jaetaan kahteen ryhmään: tislausbitumeihin ja puhallettuihin bitumeihin.

Eristystöissä käytettävien bitumilaatujen on täytettävä annetut laatuvaatimukset ja lämpötilaohjeet.

Ulkoilmakäyttöön, esimerkiksi kattojen voiteluun eivät bitumiliuokset sovellu, vaan on tarkoitukseen käytettävä sääkestäviä bitumi- tai pikilakkoja.”

Talonrakennuksen kosteus- ja vesieristystöiden normaalmääräykset (Rakennusinsinööriyhdistyksen erityistoimikunta, 1948)

TOIMITUKSEN HUOMIO:

Kreosootti ei ole tuolloin kuulunut vedeneristyksen normaalmääräyksiin, koska se ei ollut yleisessä käytössä.

Teemalomat 2020

Asumisterveysliiton lomaryhmälle on varattu
paikat Liikuntakeskus Pajulahdesta 5.7.–10.7.2020

Pajulahti on Nastolassa toimiva liikunta- ja vapaa-ajankeidas. AsTeen lomia on järjestetty Pajulahdessa vuodesta 2008. Lomat järjestetään yhteistyössä Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kanssa.

Lomapalaute aiemmilta vuosilta on ollut todella erinomainen. Lomalaiset ovat viihtyneet Pajulahdessa ja nauttineet paikan tarjoamaa ruuasta ja oheishjelmasta. Erytystä kiitosta ovat saaneet loman tärkeimpänä osana pidetyt asiantuntijaluennot sekä vertaistuki muilta lomalaisilta.

Hae lomaa

Teemalomaa haetaan sähköisellä lomakkeella suoraan MTHL ry:n sivuilta. MTLH ry valitsee osallistujat määräaikaan mennessä palautettujen hakemusten joukosta.

Loman omavastuuosuus on 20 €/

vrk aikuisilta. Alle 17-vuotiailta ei peritä omavastuuta. Lomaan sisältyy täysihoito, majoitus kahden hengen huoneessa tai perheeseen mukaisissa huoneissa/huoneistoissa, ryhmäkohtainen ohjelma sekä talon lomaohjelma Pajulahden ilmoittamina ajankohtina. Majotustiloissa jääkaappi.

Matkakuluista ja vapaa-ajanvaikutuksista vastaa lomalainen itse.

Monipuolista ohjelmaa

Lomaohjelma koostuu Asumisterveysliiton järjestämistä asiantuntijaluennoista sekä liikuntakeskuksen järjestämästä koko perheen liikunnallisesta ohjelmasta.

Asiantuntijat luennaivat mm. kosteus- ja homevaurioista, korjausavustuksista, lainsäädännön soveltamisesta sekä henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Lisäksi iltaisin ope-

tellaan kädentaitoja yhteisten keskustelujen lomassa.

*Terveisin,
Pirjo Halme-Hoffrén*

Lisätietoja lomapaikasta
www.pajulahti.com

Lisätietoja teemalomista ja hakumennettelystä saat toimistoltamme.

Pirjo Halme-Hoffrén
p. 03 877 5410
info@asumisterveysliitto.fi

Tai suoraan lomajärjestäjältä:
Ruoholahdenkatu 8, 4. krs
00180 HELSINKI
puhelin 010 2193 460
lomat@mtlh.fi

Hakulomake:
www.mtlh.fi > lomatarjonta > lomat
kohderyhmittäin > Asumisterveysliitto

Unelmakoti vai homeloukku?

Asumisterveysliitto AsTe ry ja Omakotiliitto ry, jotka ovat valtakunnallisia toimijoita, saavuttivat yhteistyökierroksellaan suuret kuuntelijamäärät eri paikkakunnilla Kaakkois-Suomea ja Pohjois-Lappia myöten. Suositusten asukasilojen teemoina olivat asumisterveys ja turvallinen asuntokauppa.

Millaisia hajuja kodeissa voi olla? Millaisia hajuja rakenteista voi tulla, mitä hajut kertovat asukkaalle ja milloin on syytä huoleen? Ovatko kaikki hajut haitallisia? Voiko hajuja sekoittaa homehajuun? Tunnistaako homekoira kemikaalien hajut?

Mikä on mummolan haju, vanhan talon haju eli tertakloorianisoli? Mitä ovat kreosootti, kivihiihiterva, kivihiihliipiki ja naftaleeni?

Mikä aiheuttaa mummolan tai kreosootin hajun? Millaisia puunsuoja- ja kyllästysaineita rakennuksen puutavassa on käytetty torjuttaessa hometta, sinistäjäsentä ja lahoa?

Miten hoidetaan vanhan talon kauppa ja miten vältetään erimielisyydet asuntokaupan jälkeen? Mitkä ovat ostajan ja myyjän vastuut, jos talosta löytyy home- ja kosteusvaurioita?

Näihin, ja paljon muuhun, antoi

Hannele Rämö

vastauksia RTA **Hannele Rämö** Asumisterveysliitosta sekä paikkakuntien omat lakimiehet.

Kiertuepaikkakuntina olivat syksyn aikana Kouvola, Mikkeli, Sodankylä, Rovaniemi, Nurmes ja Iisalmi.

Hannele Rämö

VOIMAA VERTAISTUESTA

AsTeen keskusteluryhmät kokoontuvat usealla paikkakunnalla. Vertaistukeen ovat tervetulleita kaikki, joilla on asumisterveysongelmia tai jotka ovat niistä jo selvinneet.

Kokoonumisajankohdista ilmoitetaan verkkosivuillamme www.asumisterveys.fi. Tervetuloa!

■ Onko asumisterveysongelmasi?

Lisätietoja ja ilmoittautumiset
info@asumisterveysliitto.fi
tai puh. (03) 877 5410

- Hometalo
- Vesivahinko
- Rakennusvaurio
- Ilmanvaihto, sisäilma
- Kemikaalin haju
- Tarttuva haju
- Muurahaiset
- Mikrobit
- Tupajumit
- Sädesienet
- Tukkoinen nenä
- Sydämen tykytys
- Silmävaivat
- Ihottuma
- Väsymys
- Päänsärky
- Selittämätön oireilu...

Kuulostaako ja tuntuuko tutulta? Epäiletkö omassa asunnossasi? Mistä alkaa, miten tehdä ja missä järjestyksessä?

Tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa ongelmatilanteessa toimimiseen.

AsTeen palveleva puhelin: (03) 877 5413

Ole rohkeasti yhteydessä!

Palvelu on avoinna arkisin klo 9–15 normaalipuhelun hinnalla.

Voit esittää asiasi myös sähköpostilla

info@asumisterveysliitto.fi tai Kysy-lomakkeella
verkkosivuillamme www.asumisterveys.fi

 Asumisterveysliitto
ste ry